

SLOVENSKI NAROD

Izšaja vsak dan popoldne izven nedelje in praznika. // Inzerati do 80 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2,50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati petih vrst do Din 4, Popust po dogovoru, inzerati davak posebej // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25. // Rokopis se ne vračaja

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 3
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARRBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo, Slovenskova ulica št. 1, telefon št. 65 // PODRUŽNICA UPRAVE: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // RESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADAC, Slovniški trg št. 5 // Poštna številnica v Ljubljani št. 10.351

Novi ameriški nevtralnostni zakon v praksi:

Ameriške ladje bodo lahko plule po Sredozemskem morju

Po odloku predsednika Roosevelta ne smejo ameriške ladje v pristanišča vojskujočih se držav -- Poleg zaveznikov naročajo tudi druge države velike količine orožja v Zedinjenih državah

Washington, 6. nov. Br. Predsednik Roosevelt je podpisal dekret, s katerim se določajo morska področja, v katera ameriške trgovske ladje v bodoče ne bodo smele več pluti. V zvezi z dekretom je bila danes izdana tudi posebna proklamacija, v kateri naglašajo, da je ameriškim ladjam prepovedan dostop v vse francoske in angleške luke na evropskem in afriškem kontinentu vse do Kanarskih otokov. Prepovedan je dostop v Biskajski zaliv. Ameriške ladje smejo pluti le po teritorialnih vodah vzdolž severne španske obale. Prepovedan je nadalje dostop do vseh luk na angleških in irskih otokih, prehod skozi Rokavski preliv, dostop v vse francoske luke in plovo po Severnem morju do črte Islandija - Bergen. Glede na to ameriške ladje tudi ne bodo mogle skozi nordijske ožine v Vzhodno morje. Tako ameriške ladje ne bodo mogle niti v belgijske niti v nizozemske luke, pa tudi ne v luke nordijskih držav, Nemčije in Rusije, pač pa bodo smele pluti po vseh ostalih morjih. Proklamacija pravi ob koncu, da si je prezident pridržal pravico, da spremeni določbe o morskih področjih, v katera je dostop ameriških ladij prepovedan. Če bi za to nastale kakšne konkretne potrebe. New York, 6. nov. AA. (Stefani) »New York Times« trdi, da v uradnih krogih v Washingtonu tolmačijo dejstvo, da je Roo-

sevelt izključil Sredozemsko morje iz tistih področij, ki so prepovedana za plovo ameriškim ladjam, kot željo, da se ne bi delale ovire italijansko-ameriški trgovini in da bi se na ta način izognili vsemu, kar bi moglo prinesiti škodo italijanski trgovini v splošno korist mira. Ladje Zedinjenih držav bodo zaradi tega smele obiskovati italijanska, grška in turška pristanišča in priti tudi v Črno morje. Ankara, 6. nov. (Havas) »Amerika je z ukinitvijo embarga pokazala svoje simpatije za demokratske države in tako formulirala svojo oceno glede vzrokov in odgovornosti sedanje vojne.« pravi v uvodnem članku »Ulusa« poslanec Rifki Ataj. List na prvi strani objavlja ukinitvev embarga in prinaša ameriško vest o odnosu sklepe v tem predmetu. Pisec pristavlja, da bi se Nemčija samo teoretično lahko poslužila tega sklepa, ker nima zlata in povrh tega ne more zmagati težav za prevoz. Pisec končuje, da bo sklep, katerega je izdala ena izmed največjih industrijskih držav na svetu, eden izmed najbolj vplivnih činilcev za usodo vojne. Nemška kritika London, 6. nov. s. Uradna »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz« kritizira sklep ameriškega kongresa o spremembi nevtralnostnega zakona in pravi,

da ta dodaja goriva vojnemu požaru in pomaga podajati vojno. Po tem sklepu se pojavlja tudi nevarnost, da se vojna razširi. Predsednik Roosevelt je z novim nevtralnostnim zakonom prevzel nase veliko odgovornost. Berlin, 6. novembra. AA. (DNB) Današnji jutranji časopisi komentirajo politiko predsednika Roosevelta predvsem v zvezi z uprašanjem ukinitvev prepovedi izvoza orožja. Nemški listi v prvi vrsti poudarjajo protislovje, ki obstoji med sedanjim Rooseveltovim stališčem in izjavami, ki sta jih dajala Roosevelt in Hull leta 1935 in 1936. »Völkischer Beobachter« ugotavlja, da niti v Ameriki nihte ne zanika, da ukinitvev prepovedi izvoza orožja mora koristiti samo zapadnim demokratičnim državam. Predsednik Roosevelt je prej trdil, da Zedinjene države ne smejo podpirati nobene vojskujoče se države. »Montag« omenja, da so USA leta 1915, na pobudo nemškega veleposlanika grofa Bernsdorfa odgovorile z noto od 22. avgusta 1915, v kateri so poudarile, »da bi vsaka sprememba« zakona o nevtralnosti za časa vojne pomenila kršitev nevtralnostnih načel. Zedinjene države so prešle pozneje na stran zaveznikov in gredo zdaj isto pot. Rim, 6. nov. mp. Agencija Stefani poroča iz Washingtona, da bo jutri odplulo

iz New Yorka 8 angleških in francoskih ladij s 300 ameriškim bombniki, ki sta jih zavezniki državi naročili v Zedinjenih državah še pred vojno. Francija je nadalje naročila v Ameriki 4600. Anglija pa 1600 letalskih motorjev. Pri ameriških tovarnah sta naročili tudi Belgija in Holandija in sicer prva 250, Holandska pa 120 vojnih letal. Stockholm, 6. novembra. AA. (Stefani) Švedska vlada se je začela pogajati z Zedinjenimi državami o nakupu 250 vojnih letal raznih vrst. New York, 6. nov. i. Po prvih vesteh je bilo v New Yorku že natočenih 200 letal, namenjenih v Francijo in Anelijo. Mimo tega je Anglija naročila v USA 4600 motorjev, Francija 1600, Belgija 250, Holandska pa 220. Ameriško oboroževanje Washington, 6. nov. mp. Predsednik mornariške komisije je izjavil, da bo na prihodnjem zasedanju ameriškega kongresa, ki bo v januarju, vlada predložila predlog o povečanju ameriške oborožene sile. V načrtu je gradnja novih vojnih ladij s skupno 525.000 tonami in sicer 95 bojnih ladij s 400.000 tonami in 31 pomožnih ladij s 125.000 tonami. Načrt predvideva razen tega tudi 2395 novih letal.

Iz notranje politike

NACELA JUGOSLOVENSKE POLITIKE
Spilitski »Narodni list« piše v svojem programatičnem uvodniku: »Naše stališče in naši pogledi na jugoslovenski nacionalni problem niti najmanj niso odvisni od notranje strukture in ustavne ureditve naše države. Mi gremo po svoji poti, prepričani o večni resnici, da usoda veče Srbe, Hrvatse in Slovence in da jim instinkt samozbranbe zato nalaga dolžnost sodelovanja pri organizaciji skupnega državnega življenja. Kakšna bo pri tem oblika in struktura države, to je za nas nacionaliste postranske važnosti. Mi gledamo na celotni problem s stališča nacionalne in državne skupnosti.«
OBČINSKE VOLITVE V ENEM MESECU? Na shodu v Tuzli je izjavil minister dr. Cibrilović med drugim, da bo vlada v najkrajšem času izdala potrebne zakone za razpis občinskih in skupščinskih volitev, ki bodo tajne, pa naj narod voli kogarkoli hoče. V teku enega meseca bomo imeli župane in s tem bo podan dokaz, da je politika pravica vseh državljanov v Jugoslaviji. Nadalje je rekel: »Rešeno je hrvatsko vprašanje in država je postala, kakor je bila. Ustanovljena je banovina Hrvatska in dr. Maček je stopil v vlado enakosti, svobode in demokracije.«
KONFERENCA JNS Včeraj je bila v Požarevcu širša konferenca JNS, na katero so prišli predsednik stranke Peter Zivković, podpredsednik Jovo Banjanin, bivši predsednik vlade Bogoljub Jevtič, veliko število strankinskih prvakov, med njimi dr. Kumanudi, dr. Kojič, Popović in drugi. Ob priložnosti Požarevca so sprejeli predsednika JNS Petra Zivkovića množično prišleci. Zborovanje je bilo v veliki dvorani Grand Hotela in ga je vodil Bogoljub Jevtič, ki je podal daljše poročilo o notranjem in zunanjem položaju. Za njim so govorili še Peter Zivković, Jovo Banjanin, dr. Kojič in drugi. Zborovanje je bilo odlično obiskano ter je poteklo v popolnem redu in miru.
O AVTONOMIJI BOSNE IN HERCEGOVINE Poročali smo o stališču prvaka Samostojne demokratske stranke v Bosni in M. Blagojevića o tem vprašanju, o katerem razpravljajo vsi sarajevski časopisi, danes pa priložimo kratke izvlečke dveh sarajevskih listov o istem problemu. Muslimanska »Pravda« ugotavlja, da se bile vodile osebnosti med pravoslavni in Srbi - St. Protić, Sv. Pribičević, Lj. Davidenović in drugi demokratski prvaki - za administrativno skupnost Bosne in Hercegovine, prav tako pa tudi hrvatski prvaki. Iz tega izbija zaključek, da mora ostati po mišljenju vseh onih, ki ne žele nasilne spremembe, Bosna avtonomna. »Jugoslavenska Pošta«, ki izhaja sicer v latinici, objavlja v cirilici članek, v katerem pravi med drugim: Ako je sprejeto načelo treh narodov kot temelj za nove ureditve države, ako je to načelo izvedeno v okviru slovenskega in hrvatskega dela države, zakaj se potem to načelo, ko gre za ostvaritev srbskega dela države, sabotira ter se edinstvo srbskega dela države minira s avtonomističnimi agitacijami v Bosni in Hercegovini, Vojvodini, Crni gori in drugod?
ZASTAVE IN JUNASTVO Vprašanje zastav je imelo vedno velike vlogo na Hrvatskem, posebno pa v Dalmaciji. Narodi so zastave menjavali, ko se ustvarjali svoje nacionalne države, ali ko so spreminjali svoje politično in socialno življenje. Tako je tudi Jugoslavija pri svojem ujedinjenju iz barv plemenskih zastav napravila novo kombinacijo, ki predstavlja naše nacionalno-drjavno edinstvo...
Toda pri nas se hitro menjajo zastave. Pri nas ni treba, da pride do francoske revolucije ali do zmage boljševizma ali do oboječnega nastopa kakega Kemala pač pri nas zadostuje, da pade vlada... Oni, ki menjajo zastave, enotavno pravijo: to ni bilo dovoljeno v času diktature, pa razvijajo hrvatsko zastavo sedaj, ako je hrvatski zastavi vrnjena njena čast.
Ne zamerimo onim, ki so razobečali hrvatsko zastavo v času neredov o plemenskih zastavah - v političnem oziru niti najmanj oportuno. Mi jih lahko celo spoštujemo... Toda če pred'ednik nekdanje Jugoslavenske - sedaj Hrvatske čitalnice v Splitu svoje postopanje obravňuje s tem, da »to prej ni bilo dovoljeno«, potem ga vprašamo: Ali je bilo dovoljeno, da v času »diktatorskih režimov« sprejme čast občinskega odbornika pod komisarizmom v Splitu? Slava hrvatske zastave, koliko »Junakova« se danes skriva v tvoji seneli. »Narodni list«, 1. nov. 1939.

Diplomatska vojna se šele prav začena

Cilji nemške politike na Balkanu in na Daljnem vzhodu - Protiakcija angleške diplomacije - Odločitev Sofije še negotova

Pariz, 6. nov. s. Nevtralni opazovalci v Berlinu sodijo, da bo nemška diplomacija v bližnji bodočnosti skušala doseči sledeča dva cilja: paralizirati angleško-francosko-turško pogodbo z akcijo na Balkanu ter vpliv novega ameriškega nevtralnostnega zakona z akcijo na Daljnem vzhodu s tem, da bi poskusila zblizati Rusijo in Japonsko. Na Balkanu bi Nemčija predvsem poskusila spraviti v sklad italijanske in ruske interese. Da prepreči nasprotstvo med Turčijo in Italijo ter italijansko skrb zaradi morebitne ruske ekspanzije na Balkanu, predlaga po teh poročilih Nemčija Italiji, da Nemčija sama poveča svoj vpliv na Balkanu. Nemčiji se še ne mudi z vojaško akcijo, temveč hoče zaenkrat obnoviti svoje založbe petroleja ter z ustvaritvijo novega gospodarskega sistema na kontinentu nadoknaditi izgube, ki ji jih povzročajo blokada na morju. Ni pa verjetno, da bi to prizadevanje Nemčije moglo imeti trajnejši uspeh. Pariz, 6. nov. s. Mislijo, da prihod nemškega poslanika v Moskvi von Schulenburga v Berlin velja predvsem razgovorom o položaju Nemcev ob Volgi. Ruske oblasti so baje nedavno tam artilare 3000 Nemcev, ki so obtoženi veleizdaje. Drugo vprašanje, ki naj bi ga uredil von der Schulenburg, je dobava ruskega petroleja Nemčiji.

zunanjim ministrom Saradzoglom. Smatrajo, da ima angleški poslanik nalogo poročiti turški vladi, da svoje vojaške čete, koncentrirane na bolgarski meji, umakne v notranjost Tracije. Dejstvo, da je Randel odpotoval v Ankaru v trenutku, ko je tam umunski zastopnik Stoica, smatrajo za aktivnost angleške politike na Balkanu, zlasti v Bolgariji. Rezultata Randelove misije še ni mogoče predvidevati, toda sodijo, da bodo imela poseben učinek na razvoj bodočih dogodkov na Balkanu. Aktivnost v Sofiji Curih, 6. nov. s. »Neue Zürcher Zeitung« poroča o veliki diplomatski aktivnosti v Sofiji. Se ta teden bo predal svoja akreditivna pisma novi ruski poslanik. Med Rusijo in Bolgarijo so v teku pogajanja za sklenitev pogodbe o pomorskem in zračnem prometu. Sofija, 6. nov. br. V zunanjem ministstvu sta ministri predsednik dr. Kiselevanov in italijanski poslanik Tanamo podpisala dodatni sporazum k italijansko-bolgarski trgovinski pogodbi. S tem sporazumom se bo trgovinski promet med obema državama prilagodil novim izrednim razmeram v Evropi. Ankara, 6. nov. AA. (Havas) Včeraj je bil narodni skupščini predložen osnutek zakona za ratifikacijo francosko-angleško-turškega sporazuma. Skupščinska odbora za zunanje zadeve in za narodno obrambo bosta proučila besedilo tega sporazuma, tako da bo skupščina ratificirala sporazum najbrž že v sredo. Istega dne bo podal zunanji minister splošno poročilo o zadnjih dogodkih v mednarodnem položaju in o stališču turške vlade.

Italija je priobčil uvodnik o italijanski zunanji politiki. Uvodnik pravi med drugim, da hoče obdržati Italija v vsakem oziru svobodne roke. Borila se bo izključno za svojo korist. Vse njeno delovanje stremi za tem, da se zagotovi mir na jugu

Evrope in na Sredozemlju. Italija ne bo nikdar dovolila, da bi Sredozemsko morje postalo mednarodno, temveč mora ostati latinsko. Uvodnik zaključuje, da so za vselej prenehali časi, ko bi lahko delali z Italijo, kar bi hoteli.

Novi ruski predlogi

Toda Finska ne more več popuščati, zlasti pa ne odstopiti pomorske baze na svoji obali

Curih, 6. nov. s. »Basler Nachrichten« prinašajo poročilo svojega dopisnika v Stockholmu o finko-ruskim pogajanjih. V diplomatskih krogih v Stockholmu mislijo, da je Rusija v soboto stavila Finski nove predloge, kar sklepajo iz navzočnosti Stalina pri pogajanjih. Finska je dosegel po informacijah v Stockholmu pristala že na tri teritorialne koncesije: 1. odstop nekaterih manjših otokov v Finskem zalivu, 2. odstop polotoka Ribačij ob Belem morju, 3. obneje korekture v Kareliji. Vse druge teritorialne ruske zahteve pa Finska slej ko prej energično odklanja. Glavna ovira v pogajanjih je ruska zahteva za dovolitev mornariške baze v Hangö. Kot kompromisni predlog predlagajo baje sedaj Finci, da odstopijo Rusom mali otok Utö, jugovzhodno od Aalandskega otočja. V Stockholmu smatrajo, da bi bila tudi ta koncesija za skandinavsko državo prevelika, ker bi ruska mornariška baza na tem otoku imela sličeren pomen za Baltik, kakor ga ima Gibraltar za Sredozemsko morje. Helsinki, 6. nov. AA. (Havas) Finsko javno mnenje je mirno in optimistično glede na daljnji razvoj dogodkov na podlagi dejstva, da so finski delegati tudi po novih sovjetskih predlogih, ki so jim jih izro-

čili v Moskvi, ostali v Rusiji. Ni izključeno, da bodo pogajanja odložena v zvezi s proslavo obletnice boljševske revolucije. London, 6. nov. s. Iz Helsinkov poročajo, da finska vlada včeraj ni imela seje in da še ni prejela podrobne poročila svoje delegacije v Moskvi o razgovorih ki jih je ta v petek in soboto imela v Kremlju. Sele ko finska vlada poročilo prejme, bo poslala svoji delegaciji nove instrukcije. Mislijo, da bodo nove instrukcije dosepele v Moskvo v treh ali štirih dneh. Moskva, 6. nov. i. Finska delegacija v Moskvi je včeraj obiskala diplomatske predstavnike Norveške, Švedske in Danske. Pariz, 6. nov. AA. (Havas) Francoski tisk povesča veliko pozornost pogajanjem med Finsko in Rusijo. Listi hvallijo finko stališče. Vsi komentariji priznavajo, da ni treba pričakovati nobenega uradnega poročila, preden pogajanja ne bodo končno veljavna končana. Moskva, 6. nov. s. Današnja »Pravda« povesča uvodnik glede na jutrišnji ruski narodni praznik politiki komunistične stranke. Glede zunanje politike poudarja, da služi nemško-ruska prijateljska pogodba utrditvi miru in da preprečuje, da bi provokatorji zapletli v vojno tudi Podunavje in Balkan.

Italija se bo borila samo za svojo korist

Dolga posvetovanja med Mussolinijem in vojaškimi strokovnjaki - Maršal Badoglio ostane na svojem mestu

Rim, 6. nov. e. Prestolonaslednik Umberto je včeraj jutraj obisal v Palači Venezia predsednika vlade Mussolinija, s katerim se je razgovarjal nad eno uro. Razpravljala sta o važnih vprašanjih vojaškega značaja. Prestolonaslednik je obvestil predsednika vlade o stanju čet, ki so pod njegovim poveljstvom. Nato je Mussolini sprejel maršala Grazianija, ki je kot poveljnik druge skupine italijanske vojske poročal o stanju svojih čet. Razgovor je trajal dve uri.

General Roata, dosedanji italijanski vojaški ataše v Berlinu, je bil imenovan za pomočnika šefa vojnega generalnega štaba. Rim, 6. nov. AA. (Stefani). Z ozirom na sedanje razmere in zaradi potrebe vojaške priprave je Mussolini izdal sklep, da ostane maršal Badoglio kljub temu, da je star 68 let in da je s tem dosegel skrajno mejo starosti za vojaško službo, še naprej na mestu šefa glavnega generalnega štaba. Rim, 6. nov. mp. Snotajni »Giornale d'

Nemci zapuščajo Turčijo

Carigrad, 6. nov. mp. Anatolska agencija poroča, da bodo zapustili Turčijo vsi nemški inženjerji, generali in trgovci ter poslovne osebe. Nemški inženjerji so odpotovali včeraj, danes pa jim bodo sledili generali, ki so bili dosegel inštruktorji v turški vojski. Vračajoči navajajo kot razlog vrnitve v Nemčijo bojzen pred zapletitjaji med Turčijo in Rusijo. Anatolska agencija pricominja k temu, da so odnošaji med Turčijo in Rusijo še nadalje ostali prijateljski in da Turčija mirno gleda v bodočnost.

Stolica za srbohrvaščino v Budimpešti

Pariz, 6. nov. s. Iz Budimpešte poročajo, da bo na tamkajšnji univerzi v kratkem ustanovljena stolica za srbo-hrvatski jezik. V tem vidijo pomemben prispevek h kulturnemu zblizanju med Madžarsko in Jugoslavijo.

Železni poročni prestani

Berlin, 6. nov. i. Po odredbi nemške vlade poročencem zdaj ni več treba za poroko kupovati zlatih prstanov, temveč železne.

Madžarska narodna obramba

Budimpešta, 6. nov. j. Novi zakon o narodni obrambi odreja, da so v primeru vojne obvezani vojni službi vsi moški od 12. do 70. leta ter ženske in delavci specialisti od 16. do 50. leta. Ta dolžnost velja za vse madžarske prebivalstvo, izveniški tisti delov, ki so bili madžarski državi priključeni v zadnjem času.

Madžarsko-slovaška trgovina

Budimpešta, 6. nov. e. Med Madžarsko in Slovaško je bil podpisan trgovinski sporazum, na podlagi katerega bo promet povečan med obema državama za 100 milijonov slovaških kron. Madžarska bo dobavila Slovaški svinje, mast, žito in premog, Slovaška pa bo dala v zameno razne vrste lesa in surovine. Nova trgovinska pogodba je stopila včeraj v veljavo in bo trajala do 1. oktobra 1940.

Železniška nesreča

Berlin, 6. nov. j. DNB poroča, da se je ekspresni vlak Zürich - Berlin zalezel na kolodvoru v Stuttgartu v neko ranljivo lokomotivo. Gmotna škoda je znatna. Od potnikov pa je bil samo eden težje, 10 pa lažje ranjenih.

Borzna poročila.

Curih, 6. novembra. Paris 10.025, London 17.00, New York 446.-, Bruselj 74.25, Milan 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, København 86.10.

Usodepolni november 1918 za Maribor

Nekaj spominov na zgodovinske dni, ko se je odločala usoda Maribora

Maribor, 5. novembra. Najbrž je Maribor v vsej Jugoslaviji edino mesto, kjer z doživljenjsko prvenstvom zgodovina ni ostala s tedanjimi dogodki, marveč tudi s tokom časa naprej. Še danes kakor večerje sveča. Izmenjale so se le oblike in narodnostne številke, vse drugo je ostalo kakor je bilo v vročih dneh prevrata — vročih dneh. Čeprav je november 1918 bil sicer še bolj hladen kot je letošnji.

Tu torej ne gre za vzbujanje spominov tako za kratek čas, marveč opozoritev na preteklost naj bo le opozoritev na našo čuječnost napram izrednim razmeram sedanjosti. Če nas je bilo v novembu 1. 1918 številno manj v Mariboru, pa smo bili kvalitativno močnejši kakor smo danes pri nestrnjem večjem številu. Takrat so bili »srčci« in »zelenici«, ni pa bilo ne »srčnih« in ne »belih«; kakor oni, smo nasproti tudi Slovenci — brez izjeme — tvorili en složen tabor pod vodstvom enotnega Narodnega sveta na čelu mu dr. Rosina in dr. Vrstovšek; nad vsemi pa moč ki ga nam je po stoletjih zamažkanja na Mejsko končno vendar le poslala dobrohotna Previdnost. Kdo drugi naj bi to bil kakor general Maister?

So ljudje, kratkovidni, malikontenti, ki danes še bolj kot ob Maistrovem življenju skušajo njegovo heroično delo omalovečevati med drugim tudi z očitkom, da Maister niti ni bil na fronti. O, vi veliki, ubogi — slepci! Hvala bogu, da ni bil in da ga je v odločilni dobi usoda zanesla baš v Maribor. Le tako mu je bilo mogoče pravočasno spoznati posebno se tedaj ob zaključku poloma Avstrije izredne razmere tu ob meji. Ravno ker ni bil na oni fronti tam zunaj, je bil Maister tem bolj na za nas vse najvažnejši fronti, tu na se tedaj objemnem ozemlju, kjer je Avstrija trdno zidala za Maribor kot svojo zadnjo prehodno trdnjavo.

Med številnimi junaki tisti tega izrednega časa ga naravnost nasorve, v govtovnem pogledu celo heroično odključit; dva, tudi za usodo ostale Slovenije odločilni dejavniki: samostojen prevzem vojaške oblasti nad Mariborom (in še kaj manj napram avstr. generalu od št. št. poveljniku dne 1. novembra 1918 in pa več kot drizen čin razorožitve »zelenega garda« v noči od 22. na 23. novembra istega leta. Eno kot drugo je bilo (v zametku namreč) čisto Maistrovo delo. Eno kot drugo delo pa kaže danes še bolj kot tedaj, da se je Maister do podrobnosti točno pripravil na izvršitev.

Čim bo zgodovinski odsek Maistrovih borov, h kateremu spadajo žive priče in odlični zgodovinarji, svoje delo našega osvobodjenja dovršili, bo iz posebnega poglavja razvidno, kako se je Maister na te svoje revolucionarne čine pripravil še l. 1917., ko so drugi (tudi med nami) še sanjari o smagi Velenenčije in še večji patrioti o smagi nove Velike Avstrije. Tedaj pridejo na dan tisti tajni sestanki v neki sobi Narodnega doma, kjer so se zbirali Maistrovi zorniki, ponajveč iz vojaških edinic. Tu je bil spetek Maistrovega nadaljnega mobilizacijskega načrta.

Ta uvod k spominskim dnevom novembra 1. 1918 je potreben kot pojasnilo, kajako so tedaj gospodarji Maribora še preden se je Maister polastil Maribora, mislili na ustanovitve lastne varnostne straže, ki je bila potem prve dni novembra in vojaštva 47. p. p. res ustanovljena in zaradi svojih zeleno-belih travok na čepicah nazvana »zeleni garda« (še krajše: »zelenici«), službeni naslov pa je bil »Marburger Schutzwehr«. V ustanovitvi te garde je Maister preizkušal svoj mobilizacijski načrt, a pešička Slovenec in Srbov je — kakor bomo videli — preizkušala svojo trdno voljo po osvoboditvi.

Nova hiša Pokojninskega zavoda v Mariboru

V soboto so pričeli graditi trinadstropno stanovanjsko hišo v Krekovi ulici

Maribor, 6. nov. 1939.

V soboto so končno vendarle zapeli svojo pesem krampi in lopate. Na bivšem Ambrožičevem zemljišču ob Krekovi ulici v bližini vogala Trubarjeve ulice so pričeli s prvimi deli za gradnjo že dolgo napovedane trinadstropne, moderne ter z vsemi udobnostmi opremljene stanovanjske hiše. S tem je končno ustrezno željam in zahtevam mariborskega zasebnega nameštstva, ki je v zadnjih letih ponovno zahtevalo za Maribor primerne investicije. Nova stavba mora biti v čim krajšem času pod streho. Računajo, da bo pod streho že do božičnih praznikov, če ne bo nastopilo medtem snežno vreme. Nova trinadstropna stanovanjska hiša

bo imela manjša stanovanja, predvsem dvosobna s kabineto. Stanovanja bodo imela tudi kopalnice in druge potrebne pritlikline. Novo stavbo bodo zidali že v smislu novih predpisov, tako da bo imela tudi zaklonišča v primeru napada iz zraka. Zatrjujejo, da bodo najemnine ustrezale življenjskemu standardu našega mariborskega zasebnega nameštstva, ki pričakuje, da bo Pokojninski zavod pri določanju najemnin upošteval tudi svoj socialni namen.

Nikakor pa ni mogoče odobravati, da niso bila poverjena gradbena dela domači mariborski tiskarji, ki daje kruha in za služka delavcem iz Maribora in njegove okolice.

Zaključek letošnjega protituberkuloznega tedna

37.769 din za borbo proti jetiki — Zadovoljiv uspeh

Maribor, 6. nov. 1939.

Sedaj je Protituberkulozna liga v Mariboru zaključila račune, ki se nanašajo na letošnji protituberkulozni teden. Ob predloženi statistiki je razvidno, da je bila tudi letošnja akcija ob Protituberkuloznem tednu uspešna in pozitivna. Iz bilance vidimo, da so prispevali delodajalci za namene protituberkulozne borbe 10.066 din, delavci 6652, po solah je bilo nabranih 6834, po župništvih 1440,25, pri državnih in javnih uradih 2900,25, privatniki so darovali 1025, izkupiček za prodane zastavice znaša 6010 din 75 par, zbirka nabiralnega dne je dosegla 2490,75, zbirka v kinu pa izkazuje 350 din. Skupno je bilo torej nabranih 37 tisoč 679 dinarjev.

Agilni funkcionarji tukajšnje Protituberkulozne lige so torej z uspehom lahko zadovoljni. K temu uspehu pa so v znatni

meri pripomogli tudi šolniki, javni, državni in župni uradi, skavti, lastniki kinov, voditeljica nabiralnega dne in gledališka uprava. Največji uspeh pa je bil dosežen z nabiralno akcijo pri industrijskih in tudi mariborskih delavcih, ki v znatni meri žrtvovali za svojega v boleznih trpečega so delavca.

Protituberkulozna liga v Mariboru se spričo lepega uspeha najpristneje zahvaljuje vse Mariborčanom skupaj in vsakemu posebej. Posebej pa si šteje v svojo dolžnost, da se zahvali vsem šolnikom, župnim uradom, skavtom, kinom, voditeljici nabiralnega dne in gledališki upravi, pa tudi industrijskim in delavstvu, ki so s svojo poštrevostnostjo in hvale vredno pripravljenostjo ter izredno verno pripomogli k tako lepemu uspehu.

Zaključek prvenstvenega tekmovanja v mariborskem okrožju LNP

Čakovskemu SK mariborski klubi niso dorasli — Tekmovanje se bo nadaljevalo prihodnje pomlad

Maribor, 5. novembra

Z današnjim dnevom se je zaključilo letošnje prvenstveno tekmovanje v mariborskem okrožju LNP, ki se bo nadaljevalo prihodnje pomlad. Danes sta se vršili poslednji dve prvenstveni tekmi in sicer v Mariboru in v Čakovcu. V Mariboru je gostovala enajstoročna Čakovečka SK proti SK Rapidu, dočim je ISSK Maribor moral spet v Čakovce, kjer se je srečal s tamšnjim Gradjanskim. Mariborska tekma se je končala s pičlo zmago ČSK, dočim se je ISSK Maribor vrnil iz Čakovca z dvema točkama. Prvenstvena tabela je sedaj naslednja:

Čakovečki	7	6	0	1	22:10	12
SK Zeleničar	6	3	2	1	7:7	7
SK Rapid	7	3	0	4	13:12	6
ISSK Maribor	7	3	0	4	12:13	6
SK Gradjanski	7	2	2	3	10:17	6
SK Mura	6	1	1	4	6:11	3

V prvenstveni tabeli je vračunana tekma SK Mura : SK Rapid z rezultatom 2:0 za SK Rapid.

CSK : SK RAPID 4:3 (2:2)

Veliko presenečenje je prišlo z igrišča SK Rapida: Rapidovci so v bitki za točke prepuščili obe točki ambicioznim Čakovčanom, čeprav so šli v borbo tako rekoč kot favoriti. Čakovčanom pa to ni bilo kar in so z neizprosno živavostjo držali korak z nasprotnikom tja do konca igre ko so ga z odločilni korak prehiteli.

Sedem golov v eni tekmi — to se pravi, da sta bili obe obrambi precej nezanesljivi, predvsem pa sta bila ob vratarja huda grešnika in sta vzela vsak po par koma-dov na svojo vest. Do rezultata je prišlo

po razmeroma živahni in napeti borbi, saj so si sledili dogodki drug za drugim in je bilo mestoma eno moštvo v temi prednosti, mestoma se je rezultat izenačil, da je potem zopet drugo moštvo prišlo v prednost. Konec koncev so Čakovčani krepkeje vzdržali to dirko golov in zaslužen zabeležili obe točki v svoj prid.

Pri današnjih tekmi so prišle vrline ČSK polno do izraza: bili so bolj povezano moštvo, tehnično niso za svojim nasprotnikom zaostajali, gradili so svoje akcije natančneje in s svo solidnostjo, tako da so le redkokdaj sprešli svoj končni cilj. Nasprotno pa so bili Rapidovci v svojih prizadevanjih dokaj malomarni; kombinirali so tja v en dan na slepo: če je kaj iz tega nastalo, je bilo dobro, sicer si pa stvari niso jemali preveč k srcu.

Gostje so imeli svoj najmočnejši del v napadu, v tem pa zopet v napadalni trojki. Vsa napadalna petorica je bila dobro razporejena in je raspolagala tudi s potrebnim poletom.

Med Rapidovci ni bilo nobene blesteče točke. V splošnem je zadržano moštvo slabše in izpod običajne sile. Če že ne moremo ugotoviti v vsem moštvo posebne izrazite moči, je tem lažje pokazati na izredno bolno zasedbo v krilski vrsti, ki v glavnem tudi nosi krivdo za današnji poraz. Igrala je namreč vse preveč defenzivno, tako da je bil napad naveden izključno sam zase. Da pod takimi okoliščinami ni mogel delati čudežev, leži na dlan.

Tekma sama sicer ni nudila bog ve kako lepega nogometa, vendar pa je bila precej zanimiva. Bila je ogorčena borba za

točke, pri tem pa ni nikdar prestopila meje dovoljene igre.

Sodil je g. Lukačič iz Ljubljane, ki je svoj posel v splošnem dobro opravil.

ISSK MARIBOR : SK GRADJANSKI 1:0 (0:0)

Iz Čakovca je prišla radostna vest. ISSK Maribor se je posrečilo, da je Gradjanskemu iztrgal dve dragoceni točki in to v samem Čakovcu, kjer je moral ISSK Maribor preteklo nedeljo kapitulirati pred ČSK s 6:0. Zmaga ISSK Maribora je tem pomembnejša, ker je Gradjanski premagal v Mariboru Železničarje in Rapidovce in so bili pripadniki nogometnega sporta precej skeptični glede isida tekme v Čakovcu. ISSK Maribor je s današnjo zmago nad

Mariborske in okoliške novice

— **Obsejna učiteljska v borbi za svoje stanovske pravice.** Sresko učiteljsko društvo za Maribor levi breg spada nedvomno med naša najglavnejša obsejna učiteljska društva. Vsa leta od svojega obstoja poveča izredno pazljivo našemu objemnemu šolstvu učiteljstvu in deci ter vsem vprašanjem zlasti v daljši dobi predsedovanja g. Mirka Vaude Tudi na svojem sobotnem zborovanju 11. t. m. v krčevinski šoli bo obravnavalo vsa preta obsejna šolska vprašanja in tekoče zadeve, ki se tičejo obsejnega učiteljstva. Ne žel in ne želje za svoja idealna prizadevanja nobene priznanja, vendar pa kljub težkim življenjskim in delovnim prilikam vztraja na svojih obsejnih postojankah.

— **Z državne tožilstva.** Za namestnika državnega tožilstva v Mariboru je imenovan sodnik g. V. Punčuh.

— **Is sodne pisarniške službe.** Pisarniški uradnik pri tukajšnjem sreskem sodišču Michael Visočnik je upokojen.

— **V počastitev spomina g. Minke dr. Sorlijeva** je daroval omizje kavarne Astarje 700 din obdoru za pomoč primorskim rojakom Industrije Marko Rosner pa je daroval mesto venca na grob pok g. Minke Sorlijeva 300 din. PTL.

— **Fusta nedelja.** V noči na nedeljo je silno deževalo. Lilo je kakor iz škafa. Dopolodne in popoldne je sicer deževje polejalo, vendar pa je bilo nebo vse čas zaritro z gostimi oblaki. Spritko takšnega vremena so prišli seveda na svoj račun razni javni lokali, predvsem kavarne, pa tudi gledališče, saj je bila udeležba pri večerjani popoldanski predstavi »Verige« za katero je bilo doslej malo zanimanja, uprav odlična. Izostali so običajni nedeljski izleti v okoliške postojanke. Tisti, ki jim ni za predevanje po javnih lokalih, pa so se držali doma. Proti večeru je mesto ozivilo, četudi je pričelo spet deževati. Večerjanska nedelja je bila prava pusta jezenska nedelja.

— **Lep uspeh matične tombole.** Večerj popoldne ob 3. se je pričela v polni dvorani matičnega Sokolskega doma tombola, ki jo je priredila Glasbena matica. Tombola je bila svojevrstno zanišljena. Polovica dohodkov je šla za nagrade, dočim je namenjena druga polovica dobička potrebam Glasbene matice. Zanimanje za svojevrstno tombolo, kakršne v Mariboru še ni bilo, je pokazalo, da kaže organizirati še več sličnih tombolnih prireditev, saj je čisti dobiček večerjane popoldanske tombole prinesel naši Glasbeni matici več kakor še tako uspešen koncert.

— **Slavnostna otvoritev Sokolskega planskega doma na Pohorju** je v nedeljo, dne 12. novembra 1939 ob 11. uri. V proslavo otvoritve priredi mariborsko sokolstvo prijateljski večer v sredo, dne 8. novembra 1939 ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma v Mariboru. 83. M.

— **Bitka v Frankopanovi ulici.** V noči na nedeljo okoli 1. ure je nastala v Frankopanovi ulici pravcata bitka, ki se je udeležilo okoli 25 oseb. Padale so bunke na levo in desno, nekateri so se valili po tleh in se obdelovali s pestmi in denžniki. Stražniki, ki je interveniral, ni mogel nič opraviti. Poklical je še nekaj policijskih stražnikov, ki so s pendreki obvladali razburjene in vjnjene goste. Pri bitki so dobili nekateri manjše poškodbe. Glavna krivca, in sicer nekoga 31letnega Franca Jurmelarja in 32letnega Viktorja Rožiča so odpretili v policijske zapore. Nočna bitka bo imela svoje odmeve pred sodniki.

— **Razne vesti.** V Vetrinjski ulici je obležal nezavezan 51letni občinski revež Jakob Pogeljak iz Studencev, ki so ga moral mariborski reševalci prepeljati v bolnišnico. — **Na Pobrežki cesti** je našel tapetnik Avgust Sidar ročno torbico, v kateri je bilo nekaj predmetov. Lastnica dobi torbico na policiji. — **Trgovskemu vajencu Ivanu Krajncu**, ki je uslužben pri trgovcu Welsu na Aleksandrovi cesti, je došel še neznan žilovec ukradel iz košare 40 električnih žepnih baterij v vrednosti nad 100 din. — **Is grajskega dvorišča** je izgledila 250 din vredna električna številka za spajanje. — **Is kurnika v Slovenski ulici** 36 sta bili ukradeni kolesi in je šivilja Frančiška Lešnik odkodovana za 70 din. — **Na Kraja Petra trgu** je neki kolezar podrl na tla 61letno delavko Ano Kos iz Poličke vasi, ki je obležala s poškodbami na nogah. — **V Ulici X. oktobra** je v noči na nedeljo še neznan storilec razbil steklo na reklamni omanči SK Maratona. — **Na Pobrežki cesti** je zavozil neki kolezar v 72-letnega mizarkega mojstra Andreja Kobla, ki ima poškodbe na nogah. — **V Kobla** je padel s sicerjane 19letni viničarici sin Ivan Gerič, ki ima slomljeno desno nogo. Zdravi se v bolnici.

— **Otrazna mariborski obrtniki.** Kleparič mojster Anton Romih je prijavil policiji, da je pred meseci pooblastil nekoga 39letnega trgovskega potnika Vekoslava S. iz Zagreba za nabiranje naročil za strelstvo. Toda o trgovskem potniku že tri mesece ni nobenega obvestila. Sedaj pa je g. Romih dobil od dveh posestnikov v Kamenu sporočilo, da sta še meseca avgusta naročila strelstvo pri omenjenem trgovskem potniku ter dala po 500 din akontacije. Ker pa Vekoslav S. g. Romihu ni postal nobenega naročila je jasno, da je trgovski potnik vstakel v šep 1000 din. Sedaj ga zasleduje policija.

— **Še zmerom bolj preko meje.** Pri št. lju so značilni naši obsejni organi spet 4 moške, ki so nameravali skrivaj preko meje. Pri enem so našli nako plamo, iz katerega je razbratli, da gre za organizirano tihotapstvo s ljudmi. Obilavna vrtiljo občirno preiskavo.

— **Otroka sta se zapela s liganjem do nezavesti.** V Kolačkih se bila 14letni in 12-letni sin Josipa Horvata sama doma. V odnošnosti staršev sta fanta spila steklenico žganja, tako da sta obležala nezavestno. Starši se bodo moral sagovarjati pred sodniki zaradi malomarnega nadziranja svojih otrok.

Gradjanskim dobil stike z ostalimi konkurenti za ožje tekmovanje LNP, ki se bo, kakor znano, pričelo po končanem prvenstvenem tekmovanju prihodnje pomlad.

ISSK Maribor je premagal svojega današnjega nasprotnika šele po trdem boju. Toda zmaga je bila povsem zaslužena, ker je bil ISSK Maribor absolutno boljši nasprotnik. Najboljše moči sta imela oba nasprotnika v obrambnih formacijah in se je slasti odlikovala obramba Gradjanskega, ki je moral opraviti mnogo težkega dela.

Takma je bila na trenutke prav zanimiva in je potekala v stalni premoči ISSK Maribora. Igrali so obojestransko zelo fair, tako da ni imel sodnik pretežkega posla.

di vendar jasno, da so domače postaje izvede. Iz nadaljnega besedila banove naredbe sledi, da je vsak lastnik radijskega aparata po pretnejšo kazni sam odgovoren za netočno izpolnjevanje te naredbe, t. j. ako bi kljub tej naredbi dopustil v svojih lokalih sprejemati in poslušati vesti tujih inozemskih postaj. Kakor doznavamo, se ta banova naredba ne izvaja po vseh srezih enako ter je v drugih srezih dovoljeno imeti radijske aparate v javnih lokalih in poslušati vsakodnevne vesti domačih radijskih postaj, ker je vsak lastnik počen o vsebini banove naredbe in torej vsak sam odgovarja za posledice netočnega ravnanja in zadržanja.

Počastitev spomina radgonskih žrtev

Gornja Radgona, 5. novembra

Za nekaj dni pred praznikom Vseh svetih trajajoče lepo vreme je omogočilo obnove številnih grobov. Šolska mladina je oblepila zapuščene vojaške grobove, skupen grob radgonskih žrtev in Maistrovih borcev pa je obnovila in oblepila občina Gornja Radgona. Številni dobrotniki zlasti pa šolska mladina, so prinášali vence in šopke cvetja, s katerimi so bili okrašeni zlasti vojaški in drugi zapuščeni grobovi, tako da je bilo obsežno pokopališče pri Sv. Petru v Gornji Radgoni vse v okrasju jezenskega cvetja, kakor redkokdaj.

Kakor doslej vsako leto, odkar so bili prenešeni zemski ostanke radgonskih žrtev s pokopališča nemške Radgone, je tudi to leto stala na praznik Vseh svetih popoldne ob skupnem grobu RZ in MB častna straža gornjradgonskega Sokola in gasilcev. Lepo vreme je privabilo na pokopališče številne obiskovalce od blizu in daleč, da počaste spomin svojcev in vsakdo od teh se je zaustavil tudi ob skupnem grobu teh žrtev in Maistrovih borcev, katerih grob je bil poln cvetja in številnih gorečih sveč, ki so jih prinášali s seboj in prižigali posemnezi dobrotniki. Po opravljenem cerkvenem obredu so skupni moški zbori zapeli sprva pred kapelico dve žalostinki, nato pa še ob grobu žrtev posebej žalostinko Oj Doberdob, ki je turbno odjeknila v srceih vseh navzočih in obudila spomin na davno minule dni, ko se je baš tu na sedanji državni meji odigrala žalojara prvih oznanjevalcev Jugoslavije Slava jim!

Ponovno pa je bilo opaziti tudi tokrat, da nekateri posetniki božje njive vodijo s seboj pse, kakor da hodijo po ulicah, kar se ponavlja tudi ob drugih dneh kaj pogosto. Dogaja se to tako očitno, kakor da bi si nekateri celo lastili svojevrstne privilegije, češar pa ostali posetniki nikakor ne morejo odobravati. Da se ta grda naveda enkrat za vselej odpravi, bi bilo nujno potrebno, da cerkveni konkurenčni odbor postavi na vidnih mestih pri vhodih na pokopališče opozorilne napisne table ter uvede denarno globo. Ta globa naj bi se stekala v poseben fond za obnovo zidu in mrtvašnice, kar vse že razpada ter je nujno potrebno popravila.

— **Ne more pozabiti Maribora.** V mag. pokopališču v Gornji je službojuči stražnik zalotil 27letno Marjo Lebarjevo, ki se je spet pojavila v našem mestu, dasi je bila lani za dobo 5 let izgazana iz Maribora. Lebarjeva je bila aretirana in jo bodo po primerni kazni spet izgazali iz Maribora.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri Sv. Aruhu na Glavnem trgu 20, tel. 20—05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kraja Petra trgu 3, tel. 22 70.

— **Maistrovi borci** so imeli večerj ob 8. mašo zadušnico v frančiškanski cerkvi za umrle člane in vse, ki so padli v bojih za osvoboditev naše severne meje.

— **4.414,25 dinarjev** je vrgla pokopališčna zbirka ženskega društva na praznik Vseh svetih.

— **Skrivnostni streli.** Ko se je pejal posestniški sin Matija Srnič iz Sv. Ane v Slov. goricah domov, so iz ozadja počili streli, ki pa so k sreči zgrešili svoj cilj. Orožniki potvrdjujejo sedaj za skrivnostnim strelcem.

— **Nadželstvo jezdnega oddelka mariborske sokolske župe** obvešča vse članstvo, da se vrši v sredo dne 8. novembra t. l. ob 20. uri v Narodnem domu letni sestanek s poročili funkcionarjev. Zdravo!

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 6. novembra: Zaprt.

Torek, 7. novembra, ob 20.: Navihanka.

Rid. A.

— **Prihodnja dramska novost** bo Shawova igra »Hinaevic« v režiji Vladimirja Skrbinška. Debutira god. Vlasta Sernečeva iz Celja.

Iz Gornje Radgone

— **Žel si je življenja, a je moral umreti.** Rodbino b. Franca Gorše je s prerano smrtrjo sinka Braca zadela bridka izguba. Braco, čeravno še mlad, saj je dopolnil jedva 11 let, je kazal že v tej rani mladosti izredno nadarjenost in bistrornost. Ko ga je zavratna bolezen po brezupnem zdravljenju po raznih sanatorijih slednjič priklenila na bolniško posteljo, si je silno želel življenja ter celo nekaj trenutkov preden je za vedno zatnil oči, je v svojem otroškem zaupanju do staršev izrazil zadnjo željo ter prošil očeta, naj mu da še vsa druga kakršnakoli zdravila, da je vse pripravil voljno izptiti, samo da ostane pri življenju. Toda kljub vsestranskemu prizadevanju in velikim žrtvam staršev ni bilo mogoče ustreči želji pridnega sinka. Na Vernih duh dan je bil položen v prerani grob ob številnem spremstvu šolske mladine in občinstva, ki globoko sočustvuje s neotlažljivo rodbino. Ob odprtjem grobu je spregovoril domači župnik Gaberc, šolski mladinski zbor pod vodstvom učitelja g. Emila Gajčka pa je zapel žalostinko »Spomladi vse se veseli«, nakar je številno sveže cvetje zasulo nov prerani grob nadarjenega otroka.

— **Banova naredba.** Ki se ne izvaja povsod enako. Na temelju banove naredbe z dne 28. septembra letos o ohranitvi javnega miru in reda ter varovanja popolne nevtiralnosti je sresko načelstvo v Ljutomeru odredilo za svoj srez odstranitev vseh radijskih aparatov iz javnih lokalov, kakor gostiln, krčem, kavar, brivskih lokalov in dr. S to odredbo sreskega načelstva pa so na eni strani običajno prizadevali imetniki javnih lokalov, na drugi strani pa številni revnejši sloji, ki si sami ne morejo nabaviti radijskih aparatov, a so pri današnjih razmerah in prilikah vendarle željni vsakodnevnih novic domačih radijskih oddajnih postaj, katere so doslej poslušali običajno pri svojih najbližjih sosedih (v gostinah, brivskih salonih itd.), kateri so imeli radijske aparate v svojih lokalih; na drugi strani pa so prizadevali tudi lastniki teh lokalov, ki morajo od svojih prijaviteljih radijskih aparatov poleg običajne pošne takse plačevati tudi posebno takso avtorski centrali. Mnenja pa smo, da ta odredba sreskega načelstva v Ljutomeru ni v popolnem skladu z naredbo bana, ki v § 1. nikakor ne odrejuje odstranitve radijskih aparatov iz javnih lokalov, temveč le samo, da je prepovedano sprejemati oddajo inozemskih radijskih postaj na odprtih prostorih in javnih lokalih, kakor tudi o zasebnih stanovanjih pri odprtih oknih. Iz tega besedila pa sle-

— **Porast cen industrijskim izdelkom.** Kljub naredbi o pobujanju draginje se je v zadnjem času opazil dvig cen raznih industrijskim izdelkom za 10 do 20 odstotkov, tako se je dvignila cena železu, gumastim izdelkom ter kemičnim izdelkom. Paralelno s tem bi človek pričakoval poarast cen kmetijskim pridelkom, ki pa so obdržali stare cene. Cene so porasle tudi pri mesu, dočim še ni videti višje cene pri šivini. Če bodo cene tako narasle, bo zopet najslabše za našega kmetovalca, obrtnika, delavca in javnega nameštencea, ki morajo ob istih cenah, plačah in prejemkih mnogo dražje kupovati v trgovini kot do sedaj ter vzdrževati svoje družine. Potrebno bo kontrolirati stare zaloge blaga ter ugotoviti, ali so cene v resnici pri konzumantu porasle. Če so cene porasle, naj rasto tudi pri kmetijskih pridelkih, istočasno pa naj se procentuelno zvišajo prejemki državnih in javnih nameštencev, zlasti državnih, ki so bili z zadnjimi znižanji itak občutno prizadeti.

— **Sezona velikih lovov.** Začela se je sezona velikih lovov in to z veliko brakado na zajce v Bohalnem. Tež brakadi bodo sledile še druge. V splošnem je letos mnogo zajcev in vse divjadi, ki ji je bilo zelo naklonjeno letošnje pomladno in poletno vreme. Nekoliko slabše je v krajih, ki so tik ob Muri, kjer je mnogo divjadi pobrala Mura. Cene divjadi so letos slabe, to pa zaradi izvoza.

— **Živahna sadna trgovina.** Sadna trgovina je baš ob koncu sezone postala zelo živahna. Na šole sedaj cene jabolkam občutno padejo. Vse čas so bile skoraj sramotno nizke cene ter je bila kljub dobri letošnji sadni letini vse čas trgovina zelo slaba. Sedaj je pa mnogo živahnejše, zlasti v Medmurju, kjer je bilo letos mnogo sadja in skoraj v tem času ni vasi, kjer ne bi bilo skladišča za jabolka, ki se tovorijo na kamione, ki jih prevažajo na Ljutomerski kolodvor, kjer je bilo v tem tednu odposlanih čez 20 vagonov jabolk. Na sadnem trgu so sedaj mošanke, bobovec in kanade, ki stanejo od 1.60 do 2 din. Sadni trgovi povprašujejo tokrat tudi po sadju za prešanje, ki ga plačujejo po 60 par za 1 kg.

— **Zavržena tožba.** Poročali smo že, da je banska uprava razveljavila dražbo občinskega lovišča občine Razkrižje, ki ga je izdružala lovška družba za Gornje Medmurje. Zoper to razveljavljenje je bila po družbi vložena pritožba na upravno sodišče v Celju, ki je na svoji razpodi 24. oktobra pritožbo zavrnilo ter potrdilo odločbo banske uprave. Kot glavni vzrok zavrnitve pritožbe se navaja, da niso na dan dražbe imeli člani loviške družbe veljavnih loviških kart. Po zavrnitvi te pritožbe je prešlo občinsko lovišče občine Razkrižje v last drugo lovsko družbo, ki je po razveljavi prve dražbe izdružala to lovišče.

— **Predec na ceste.** Še je nekaj delov cest, na katerih še ni gramoz za letošnje popravilo cest. Smo že v pozni jeseni ter je že zadnji čas, da bi bil na vseh cestah gramoz, ki bi se naj začel takoj razvažati po cestah, ker sta deževna jesen in zima najbolj prikladna časa, ko se more nasuti gramoz vtišniti v cesto. Cesta, posuta je senci ali posuti s gramoz